

STARFSENDURHÆFING
NORÐURLANDS

Ársskýrsla

2021

Við náum árangri með því að stefna öll að sama marki

Efnisyfirlit

FORMÁLI	1
INNGANGUR	2
FJÁRMÖGNUN	2
STARFSMANNAHALD	2
SAMSTARFSADILAR	3
STARFSEMIN	4
STARFIÐ Á SÍÐASTA ÁRI	5
ÞJÓNUSTULEIÐIR	6
<i>Einstaklingsmiðuð starfsendurhæfing:</i>	6
<i>Gæfusporið:</i>	7
<i>Brúin/námshópur</i>	8
<i>Ráðgjöf og eftirfylgd:</i>	8
<i>Önnur tilboð:</i>	8
TILVÍSANIR ÁRIÐ 2021	9
SAMANTEKT	13

Formáli

Ársskýrsla Starfsendurhæfingar Norðurlands (SN) varpar ljósi á það starf sem fram hefur farið síðastliðið starfsár. Starfsemin var kröftug og reksturinn gekk vel. Heildarfjöldi tilvísana á árinu 2021 var 196 (var 242 árið 2020). Fjöldi þátttakenda í heildrænni endurhæfingu á starfsárinu var 98 og nýttu þeir 196 endurhæfingarpláss. Frá VIRK starfsendurhæfingarsjóði komu 166 tilvísanir, frá Velferðarsviði Akureyrarbæjar kom ein tilvísun og frá Vinnumálastofnun komu 2 tilvísanir. Auk þess sem Vinnumálastofnun keypti námskeið fyrir 22 einstaklinga. Rekstrartekjur SN námu 91 milljón á árinu 2021 og lækkuðu um um 3.5 milljónir miðað við árið 2021, eða um 3,7%. Rekstrarniðurstaða á árinu 2021 nam um 13 milljónum.

Á árinu fengu 98 einstaklingar þjónustu eins og áður sagði, 49 karlar (51%) og 48 konur (49%). Meðalaldur þátttakenda hækkaði á milli ára, var 29 ár árið 2020 en 34 ár árið 2021. Líkt og undanfarin ár eru flestir þátttakendur að kljást við geðrænan vanda eða 62% (var 72% 2020). En 9% þátttakenda var vísað vegna stoðkerfisvanda sem er sami fjöldi og árið áður og 15% vegna annarra ástæðna (19% 2020). Við komu í starfsendurhæfingu höfðu flestir verið frá vinnu í 6-12 mánuði eða 31% (34%, árið 2020) en 26% höfðu verið frá vinnu í 12-24 mánuði. Í 24-36 mánuði höfðu 7% notenda verið án atvinnu og 21% þátttakenda var vísað í starfsendurhæfingu innan sex mánaða og þar af 4% innan þriggja mánaða. Flestir notendur voru á endurhæfingarlífeyri eða 84%, á örorku voru 3%. Með greiðslur úr sjúkrasjóði stéttarfélags voru 7%, með atvinnuleysisbætur voru 5% og 1% þátttakenda var með framfærslustyrk frá sveitarfélagi.

Þegar árangur af starfinu er skoðaður má sjá að 30% hafa ekki lokið endurhæfingu hjá SN, 25% þátttakenda eru komnir í vinnu, ýmist í fullt starf á almennum vinnumarkaði eða í hlutastarf og 3% fóru í nám. Ekki geta allir nýtt sér starfsendurhæfingu hjá SN vegna mikils vanda og sl. ár voru það 21% þátttakenda, (14% 2020) var þeim vísað aftur til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs og 11% fóru á örorku.

Einstaklingar sem nýta sér þjónustu SN glíma oft á tíðum við flókinn og margþættan vanda. Snemmbært inngríp og heildræn þjónusta er því nauðsynleg til að mæta þörfum þeirra og leita verður lausna til að virkni og velferð þeirra aukist. Einnig verður að horfa til hins flókna framfærslukerfis sem þarf að einfalda þannig að einstaklingar sem ekki geta verið í fullu starfi geti sinnt hlutastarfi án þess að þurfa að búa við fjárhagslegt óöryggi. Aðilar sem að velferðarmálum koma og aðilar vinnumarkaðarins verða að eiga samtal og samstarf og leita lausna til að mæta þörfum einstaklinga. Með því samstarfi næst samfélagslegur ávinningur.

Að lokum vil ég þakka fyrir samstarfið á liðnum árum þar sem ég mun hætta í stjórn SN. Stofnun Starfsendurhæfingar Norðurlands markaði tímamót í þjónustu við einstaklinga með skerta starfsgetu á starfssvæðinu. Starfsemin stendur nú styrkum fótum og ég kveð sátt.

Akureyri 29. mars 2022, Soffía Gísladóttir, formaður stjórnar SN

Inngangur

Ársskýrsla Starfsendurhæfingar Norðurlands (SN) varpar ljósi á það starf sem fram hefur farið árið 2021.

Stjórn Starfsendurhæfingar Norðurlands (SN) er skipuð fulltrúum frá stofnaðilum SN:

- Soffía Gísladóttir, fulltrúi Vinnumálastofnunar Norðurlandi eystra, formaður
- Bernard H. Gerritsma, fulltrúi SAK,
- Valgeir Magnússon, fulltrúi SÍMEY
- Guðrún Sigurðardóttir, fulltrúi Akureyrarbæjar, varaformaður og ritari
- Valtýr Aron Þorrason, fulltrúi HSN

Röð varamanna er eftirfarandi:

- Ásta Guðný Kristjánsdóttir, fulltrúi KEA
- Valgerður Gunnarsdóttir, fulltrúi FSH
- Signý Valdimarsdóttir, fulltrúi Norðurþings
- Jóna Finndís Jónsdóttir, fulltrúi Stapa
- Anna Marit Níelsdóttir, fulltrúi Akureyrarbæjar
- Þórarinn Sverrisson, fulltrúi Starfsendurhæfingar Norðurlands vestra, áheyrnarfulltrúi

Inga Berglind Birgisdóttir fulltrúi HSN hætti í stjórn sem aðalmaður og tók Valtýr Aron Þorrason hennar sæti.

Á starfsárinu voru haldnir 4 stjórnarfundir. Ársfundur verður haldinn 31. mars 2022.

Fjármögnun

Fjármögnun starfsársins var að mestu í gegnum samning SN við VIRK starfsendurhæfingarsjóð. Þjónustusamningur við VIRK var framlengdur frá 1. júní 2021 til 31. maí 2024. Einnig nýtti VMST sér þjónustu SN í formi námskeiðskaupa fyrir atvinnuleitendur og Velferðarsvið Akureyrarbæjar styrkti einn einstakling til að nýta sér meðferðartilboðið Gæfusporin.

Heildartekjur 2021 drógust saman um um 3,7%. Kaup á sérfræðiþjónustu s.s. sálfræðiviðtölum og annarri aðkeyptri þjónustu jókst á árinu 2021 miðað við árið 2020. Seld þjónusta drógust saman miðað við árið áður.

Starfsmannahald

Um áramótin voru 8 fastráðnir starfsmenn hjá SN í 5,7% stöðugildum.

Starfsmenn SN á árinu 2021:

- Jakobína Elva Káradóttir, félagsráðgjafi og BA í lögfræði í 100% starfi. Hún er framkvæmdastjóri SN.
- Héðinn Svarfdal Björnsson, félagssálfræðingur í 100% starfi. Hann byrjaði 1. janúar 2021.
- Anna Kristín Arnarsdóttir kennari og fjölmiðlafræðingur í 100% starfi. Hún byrjaði 1. mars 2021.
- Elín Hrönn Einarsdóttir, iðjuþjálfari og jógakennari í 80% starfi.
- Katla Hildardóttir, hjúkrunarfræðingur í 60% starfi.
- Ranveig Susan Tausen, sálfræðingur Cand Psych og BA í þjóðfélagsfræðum í 60% starfi.
- Sæunn Sigríður Jóhannsdóttir, ritari í 50% starfi.
- Ragnheiður Sveinsdóttir, sjúkraþjálfari í 25% starfi.

Mannabreytingar urðu á síðasta starfsári, en Kristján Jósteinsson lét af störfum í febrúar. Eru honum færðar þakkir fyrir gott samstarf og óskað velfarnaðar á nýjum vettvangi.

Samstarfsaðilar

Samstarfsaðilar SN eru stofnaðilar og starfsmenn þeirra s.s. lækningar og ráðgjafar Heilbrigðisstofnunar Norðurlands (HSN) og SAK, ráðgjafar frá Velferðarsviði Akureyrarbæjar, ásamt starfsmönnum VMST, Símeyjar og VIRK starfsendurhæfingarsjóðs. Ánægjulegt samstarf hefur verið við Tryggingastofnun ríkisins eins og undanfarin ár,

starfsmenn Einingar-Iðju, Stapa lífeyrissjóð og Vinnueftirlitið. Einnig er gott samstarf við ýmsa verktaka og sérfræðinga sem að endurhæfingunni koma. Um er að ræða þjónustu sjúkrahjálfara, sálfræðinga, kennara, bókara og endurskoðenda og ýmissa fyrirlesara. SN tók upp samstarf við sérfræðing í geðlækningum hjá Læknastofum Akureyrar árið 2020 og hefur það samstarf mælst vel fyrir og aukið gæði á þjónustu SN. Þjónusta var einnig keypt af Sölku Handverksmiðstöð sem heyrir undir Akureyrarbæ. SN hefur verið í samstarfi við ýmis fyrirtæki og stofnanir á Akureyri og víðar sem tekið hafa á móti notendum í starfsprófanir og kynningar. Starfsprófanirnar eru mikilvægur hlekkur til atvinnuþátttöku notenda SN. Þær hafa gefið góða raun og í sumum tilfellum leitt til fastráðningar. SN leggur áherslu á að þeir notendur sem á nám hyggja, fái kynningu á námsmöguleikum á svæðinu og gott samstarf er við framhaldsskólana á Akureyri, Menntaskólann á Tröllaskaga og Háskólann á Akureyri (HA). Jafnframt hafa nemendur í iðjuþjálfrafræðum við HA komið í vettvangsheimsóknir í SN til að öðlast þekkingu og skilning á starfsendurhæfingu.

Starfsemin

Síðustu ár hefur verið boðið upp á þrjár megin endurhæfingarleiðir þ.e. „*Mat á stöðu, Einstaklingsmiðuð starfsendurhæfingu og Ráðgjöf og eftirfylgd*“. Samhliða þessum leiðum var boðið upp á *Gæfusporin, hópmarkþjálfun og HAM námskeið*. Þá voru haldin námskeið fyrir einstaklinga í atvinnuleit sem kölluðust *Hæfni á vinnumarkaði*.

Mynd 1. Hér sést hvernig starfsemi SN var 2021

Frekari umfjöllun um útfærslu hvernar leiðar fer hér á eftir í kaflanum „Þjónustuleiðir“.

Starfið á síðasta ári

Flestir notendur SN koma frá Akureyri og nágrannabyggðum Akureyrar.

Tilvísanir voru alls 196 (voru 242 árið 2020). Auk þess nýttu 22 einstaklingar frá VMST sér styttri námskeið.

Líkt og undanfarin ár glíma flestir í notendahópi SN við fjölþættan vanda og þurfa þ.a.l. oftast á langtíma endurhæfingu að halda. Reynt er að mæta þörfum hvers þátttakanda og finna þá leið sem hentar hverjum og einum best. Endurhæfingin er heilðræn, þ.e. horft er á manneskjuna í heild út frá líkamlegri- og andlegri líðan og félagslegri stöðu. Allt verkar þetta hvert á annað og á líðan fólks.

Notendur þjónustu SN hafa stundað hópefli og sjálfstyrkingu, líkamsþjálfun og heilsueflingu. Einnig nýttu þeir sér sálfræðiviðtöl, félagsráðgjöf, iðjuþjálfun, fjármálaráðgjöf, markþjálfun, sjúkraþjálfun, áhugakvetjandi samtöl og fjölskyldumeðferð hjá sérfræðingum SN og annarri aðkeyptri sérfræðiþjónustu. Þá voru í boði áhugasviðskannanir sem fram fóru í Símei. Tilgangur þeirra er að einstaklingurinn komi auga á þær leiðir til að afmarka og/eða þrengja val á námi eða starfi. Þá stóð notendum einnig til boða að fara í raunfærnimat hjá Símei. Þátttakendur nýttu sér reglulega stuðningsviðtöl hjá ráðgjöfum SN en þeir fylgjast með framvindu endurhæfingarinnar og eru þátttakendum innan handar við úrlausn mála.

Allir notendur fylla út ASEBA (Achenbach) matslista við upphaf starfsendurhæfingar. Listinn hjálpar ráðgjafa að meta stöðuna og auðveldar vinnu með notendum við markmiðssetningu og endurmat á endurhæfingarátölu viðkomandi. Þessi listi er einnig lagður fyrir á miðju tímabili endurhæfingar sem stöðumæling og í lok endurhæfingar til að meta árangur endurhæfingarinnar. Einnig fylla notendur út listana; Heilsutengd lífsgæði og DASS (Depression Anxiety Stress Scales) við upphaf og í lok endurhæfingar.

Á árinu var boðið upp á þrjár megin endurhæfingarleiðir eins og fyrr segir: Mat á stöðu, Einstaklingsmiðaða starfsendurhæfingu og Ráðgjöf og eftirfylgd.

Þó eru alltaf einhverjir sem ekki geta nýtt sér þær leiðir sem í boði eru og hefur verið brugðist við þeirri þörf með því að gera einstaklingsmiðaða samninga við þá aðila.

Á árinu 2021 voru 98 einstaklingar í heilðrænni starfsendurhæfingu sem nýttu 196 endurhæfingarpláss. (Árið 2020 voru 95 einstaklingar í þjónustu)

Hér á eftir verður fjallað um hverja þjónustuleið.

Þjónustuleiðir

Mat á stöðu:

Endurhæfingartími er 1-2 mánuðir.

Markmiðið er að leggja mat á það hvort að notandi geti nýtt sér starfsendurhæfingu. Einnig er staða einstaklingsins og sú þjónusta sem hann þarf á að halda til að komast í virkni á ný, metin heildrænt. Meginmarkmiðið er því; sjálfstyrking í gegnum allt ferlið, virkni og mat á stöðu einstaklingsins.

Innihald þjónustunnar er einstaklingsmiðað og fer eftir því sem um er beðið af ráðgjafa viðkomandi hjá VIRK starfsendurhæfingasjóði. Má þar nefna; ráðgjafaviðtöl, sálfræðiviðtöl, heilsueflingu, sjúkráþjálfun, fjármálaráðgjöf, félagsráðgjöf, fjölskyldumeðferð, fræðslu, sjálfstyrkingu, hópefli og handverk sem fram fer í Sölku handverksmiðstöð. Oftar en ekki er einstaklingi vísað í einstaklingsmiðaða starfsendurhæfingu í framhaldinu og fer það meðal annars eftir því hvernig ástundun og virkni þátttakandans er á tímabilinu. Ástundun þarf að vera a.m.k. 80%.

Markhópurinn er einstaklingar sem eru að hefja starfsendurhæfingu eftir fjarveru frá vinnumarkaði eða brottfall úr námi. Ástæður geta verið margvíslegar en eiga það sameiginlegt aðekki er vitað um getu einstaklingsins til að nýta sér starfsendurhæfingu.

Einstaklingsmiðuð starfsendurhæfing:

Endurhæfingartími er 3- 6 mánuðir.

Markmiðið er að veita einstaklingsmiðaða heildræna starfsendurhæfingu til þeirra sem þurfa á langtíma starfsendurhæfingu að halda.

Innihald þjónustunnar er einstaklingsmiðað og fer áherslan eftir því sem um er beðið af ráðgjafa viðkomandi hjá VIRK starfsendurhæfingarsjóði. Innihald þjónustunnar er svipað og í Mat á stöðu þ.e; ráðgjafaviðtöl, sálfræðiviðtöl, heilsuefling, sjúkráþjálfun, fjármálaráðgjöf, félagsráðgjöf, markþjálfun, fjölskyldumeðferð, fræðsla, sjálfstyrking og hópefli. Krafa er gerð um góða ástundun að lágmarki 15 – 20 stunda viðveru á viku og er 80% mætingarskylda. Einnig kemur til viðbótar atvinnutenging og starfskynningar á seinni stigum endurhæfingarinnar þar sem einstaklingarnir fá tækifæri til að reyna sig á vinnumarkaði og finna út hvar áhugasviðið liggur.

Viðvera þátttakenda er 15-20 stundir á viku.

Markhópurinn eru þeir sem eru að takast á við fjölþættan vanda: Langvarandi fjarveru frá vinnumarkaði vegna atvinnuleysis, brottfalls úr skóla og/eða sökum veikinda. Boðið er upp á fjórar mismunandi leiðir/áherslur þ.e. Heilsuhóp, Atvinnuhóp, Gæfusporið og Brúna.

Hér er nánari lýsing á leiðum „Einstaklingsmiðaðrar starfsendurhæfingar“:

Heilsuhópur:

Heilsuhópur er 12 vikna heildrænt endurhæfingarúrræði. Aðaláhersla er lögð á að vinna með þá þætti sem hindra atvinnuþátttöku og undirbúa næstu skref í endurhæfingunni. Rauði þráðurinn í heilsuhópi er að vinna með sjálfstyrkingu og sjálfsmynd, hreyfingu, heilsueflingu, næringu, markmiðssetningu, samskipti og vinnufærni. Í boði er ýmis fræðsla, hóp- og einstaklingsamtöl, náms- og starfsráðgjöf auk áhugasviðskannana sem styrkja þátttakendur á leið þeirra út á vinnumarkaðinn.

Markhópurinn eru þeir sem vilja styrkja sig andlega og líkamlega, auka sjálfstraust og bæta félagsleg samskipti til að verða hæfari á vinnumarkaði.

Atvinnulína:

Atvinnulína er 12 vikna heildrænt endurhæfingarúrræði þar sem unnið er með bæði líkamlega- og andlega heilsu og þátttakendum veittur stuðningur og fjölþætt ráðgjöf. Á endurhæfingartímabilinu er boðið upp á hreyfingu í formi líkamsræktar, göngu og annarrar útiveru auk þess sem þátttakendur fá leiðsögn og ráðgjöf frá sjúkraþjálfara sé þess þörf. Á atvinnulínu er aðaláherslan lögð á undirbúning fyrir atvinnulífið í formi markvissrar fræðslu, verkefnavinnu og umræðna.

Á síðari hluta tímabilsins fara þátttakendur í ýmsar heimsóknir. M.a. í menntastofnanir á svæðinu, s.s. framhaldskólana og Háskólann á Akureyri þar sem kynningar fara fram á námsleiðum og þeirri starfsemi sem þar fer fram, m.t.t. atvinnumöguleika. Auk þess er farið í heimsóknir á vinnustaði þar sem þátttakendur fá kynningu á þeim störfum sem þar eru unnin. Auk þess sem þeir fá kynningu á starfsemi og hlutverki ýmissa stofnana sem tengjast vinnumarkaði. Þátttakendur fara einnig í þriggja vikna starfskynningar á vinnustaði að eigin vali. Þeir fá með því tækifæri til að reyna sig við raunveruleg verkefni og stuðla að farsælum tengslum og endurkomu á vinnumarkað. Þeir sem þurfa á lengri starfsþjálfun að halda fá aðstoð við að komast í slíka þjálfun. Samhliða þessu eru þátttakendur í virkri atvinnuleit.

Markhópur atvinnuhóps eru einstaklingar sem eru komnir á þann stað í endurhæfingu að þeir stefna á vinnumarkaðinn á næstu 3-4 mánuðum.

Gæfusporið:

Gæfusporið er endurhæfingarleið sem SN hefur boðið upp á undanfarin sjö ár. Þessi endurhæfingarleið, sem er ætluð konum, hófst sem þróunarverkefni undir hatti SN og í samvinnu við fagfólk SN og Sigrúnu Sigurðardóttur doktor í lýðheilsufræðum við Háskólann á Akureyri.

Gæfusporið er 12-14 vikna endurhæfing þar sem unnið er markvisst með áföll vegna kynbundins ofbeldis. Í Gæfusporinu er veitt fjölþætt ráðgjöf, stuðningur, aðhald og hvatning alla virka daga vikunnar og er tímasókn 4-6 tímar á dag. Konurnar vinna bæði á einstaklingsgrunni og í hóp. Einstaklingsvinnan er í formi ráðgjafaviðtala, svæðanudds, bandvefslusunar, sálfræðiviðtala, fjármálaráðgjafar og fjölskyldumeðferðar. Hópvinnan samanstendur af fræðslu, sjálfstyrkingu, líkamsvitund, hreyfingu, jóga og sálfræðihópvinnu. Einnig er boðið upp á 30 tíma listasmiðju sem enda með sýningu hjá SN á verkum þátttakenda.

Brúin/námshópur

Í Brúnni eru flestir þátttakendur í námi á eigin vegum, ýmist í framhaldsskóla eða háskóla, en nokkrir hafa einnig stundað vinnu. Markmiðið er að styðja þátttakandann á þeirri námsleið eða í því starfi sem hann hefur valið sér. Stuðningurinn er einstaklingsmiðaður.

Hóparnir hittast með ráðgjafa og er þá boðið upp á fræðslu eða að þátttakendur miðla af reynslu sinni og styðja og leiðbeina hver öðrum.

Einnig standa þeim til boða viðtöl hjá viðeigandi fagaðilum eftir þörfum s.s. sálfræðiviðtöl, fjármálaráðgjöf, félagsráðgjöf, heilsuráðgjöf, náms- og starfsráðgjöf og fjölskyldumeðferð. Markhópur Brúarinnar er sérstaklega einstaklingar sem hafa ekki getað fótað sig í námi eða vinnu og þurfa á stuðningi og hvatningu að halda.

Ráðgjöf og eftirfylgd:

Endurhæfingartími er 3 - 6 mánuðir.

Markmiðið er að veita einstaklingsmiðaða ráðgjöf og stuðning við að takast á við næstu skref í endurhæfingunni. Á þessum tímamarki er oft verið að vinna markvisst með atvinnutenginu. Einnig getur þátttakandi verið að ljúka námi á framhalds- og/eða háskólastigi.

Innihald þjónustunnar er fyrst og fremst ráðgjafaviðtöl, en líka er boðið upp á hóptíma 1x í viku þar sem boðið er upp á ýmis konar fræðslu. Einnig eru hópfundirnir nýttir til að skiptast á skoðunum og veita stuðning við þau viðfangsefni sem brenna á þátttakendum hverju sinni.

Viðvera: Þátttakendur mæta 1x í viku á hópfunði og til ráðgjafa að lágmarki 2x í mánuði, oftar ef þarf.

Markhópurinn eru einstaklingar sem eru að ljúka endurhæfingu og hefja atvinnuleit eða atvinnuþátttöku og þurfa á stuðningi að halda.

Önnur tilboð:

Auk fastra liða voru haldin ýmis námskeið fyrir þátttakendur SN. Boðið var upp á eitt námskeið í Hugrænni atferlismeðferð (HAM-námskeið). Tilgangur námskeiðsins er að auka innsýn þátttakenda í samhengi hugsana, tilfinninga og hegðunar og hvernig hægt er að grípa inn í vítahringi sem viðhalda vanlíðan. Námskeiðið var haldið einu sinni í viku, tvo tíma í senn í sex skipti.

Námskeið í Hópmarkþjálfun var haldið með það að markmiði að aðstoða þátttakendur við að brjóta upp vana, ná lengra og setja stefnuna hærra hvort sem það er í starfi eða einkalífi. Um var að ræða 16 tíma námskeið sem byggir á hugmyndafræði markþjálfunar. Unnið var með ýmis verkfæri sem nýttust þátttakendum vel til að ná persónulegum markmiðum sínum, auka vellíðan þeirra þannig að þeir fái almennt meira út úr lífinu í heild.

Myndlistasmiðja stóð þátttakendum Heilsuhóps til boða og fór sú kennsla fram í Símei. Markmiðið með listasmiðjunni var að þátttakendur lærðu grunnatriði myndlistar.

Þá var einnið boðið uppá kennslu í Fab-Lab smiðju sem fram fór í Verkmenntaskólanum á Akureyri. Þar fengu þátttakendur tækifæri til að þjálfa sköpunargáfu sína með því að hanna, móta og framleiða hluti með aðstoð stafrænnar tækni tækni.

Karla- og kvennahópar voru 2x í mánuði. Markmiðið með hópunum er að skapa vettvang fyrir þátttakendur til að tala um karl- og kvenímyndir, vinna með sjálfsmynd, eigin takmarkanir, traust, vitund o.fl.

Hvað er framundan:

Það eru alltaf nokkrir þátttakendur sem ekki geta nýtt sér hefðbundnar endurhæfingarleiðir hjá SN. Þeim er mætt með einstaklingsmiðaðri þjónustu. Gerður er samningur þar sem ráðgjafi SN styður einstaklinginn og heldur utan um þá þætti endurhæfingarinnar sem þörf er á. Lögð er áhersla á virkni og ábyrgð einstaklingsins.

Starfsmönnum SN er umhugað um að þróa og veita metnaðarfulla þjónustu í takt við þarfir hvers og eins. Á árinu 2022 er eru fyrirhugaðar nýjar áherslur í endurhæfingarleiðum þar sem þátttakendum býðst að velja um fleiri námskeið en áður samhliða línulegum þjónustutilboðum. Með þessu er verið að leggja meiri áherslu á valdeflingu og lausnamiðaða nálgun fyrir einstaklinginn. Í boði verður m.a: Kvíðanámskeið, Hugræn atferlismeðferð, Núvitundarnámskeið, Fjármálanámskeið, Jóga, Myndlistarsmiðja, Fab-Lab o.fl.

Þá verður einnig um áframhaldandi samvinnu að ræða við VMST og fyrirhuguð námskeið fyrir fólk í atvinnuleit -*Hæfni á vinnumarkaði* með það að markmiði að efla og styrkja einstaklinga í atvinnuleit. Þátttakendur fá samþættan stuðning til að auka áhuga, sjálfsvitund og hvatningu til að öðlast nýja færni sem krafist er á vinnumarkaði.

Tilvísanir árið 2021

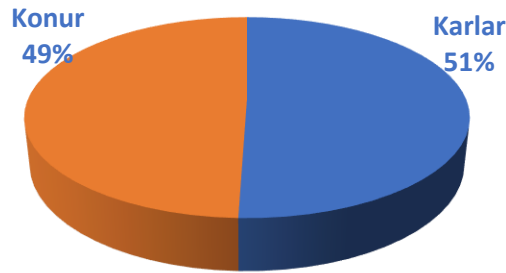
Fjöldi tilvísana.

Tekjur starfsársins: Tekjur starfsársins komu að mestu frá Virk starfsendurhæfingarsjóði eða 95%

Fjöldi tilvísana: Frá VIRK starfsendurhæfingarsjóði komu 172 tilvísanir og frá Vinnumálastofnun komu 2 tilvísanir. Auk þess sem Vinnumálastofnun keypti af SN námskeið fyrir 22 einstaklinga.

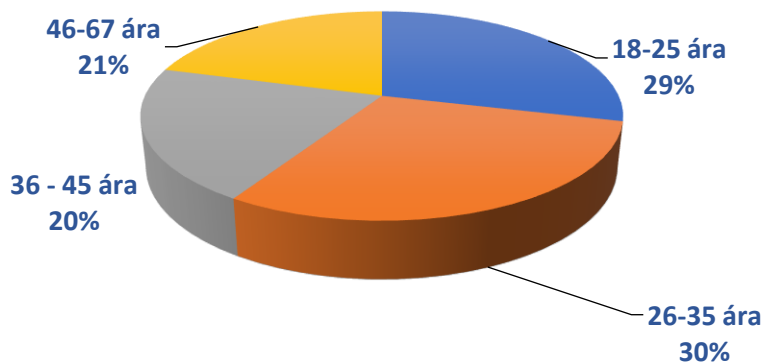
Fjöldi þátttakenda í heildrænni endurhæfingu á starfsárinu voru 97 sem nýttu 196 endurhæfingarpláss.

Kynjaskipting:

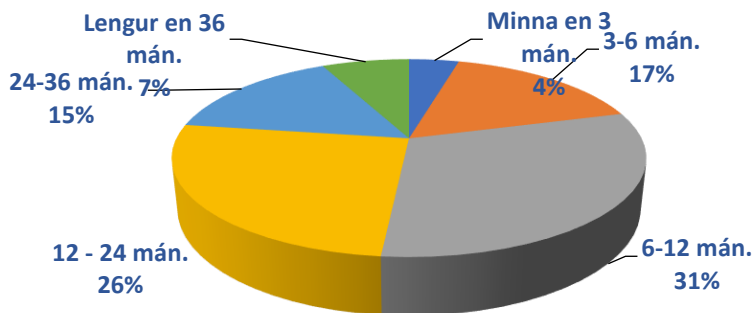
Konur voru 49% (48) og karlar 51% (49). (Konur vour 54% (51) og karlar 46% (44) þátttakenda árið 2020. Er þetta í fyrsta skipti í sögu SN sem karlar eru fleiri en konur.

Meðalaldur þátttakenda:

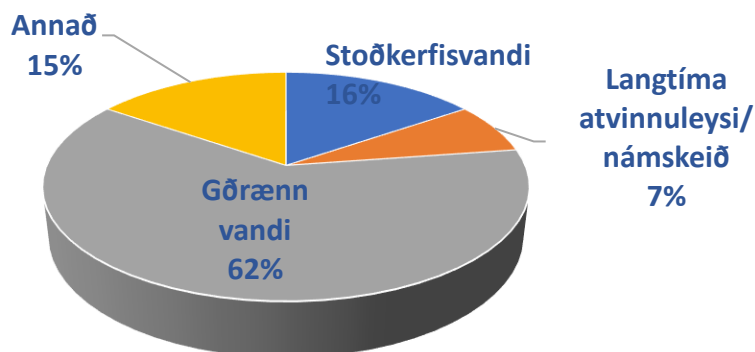
Meðalaldur er 34 ár, var (meðalaldur 2020 var 29 ár) 59% þeirra sem nýttu sér þjónustu á árinu voru á aldrinum 18-35 ára (65% árið 2020). Meðalaldur einstaklinga sem nýttu sér námskeið hjá SN á vegum Vinnumálastofnunar var 47 ár (4 karlar og 7 konur).

Hve lengi frá vinnu við komu í SN:

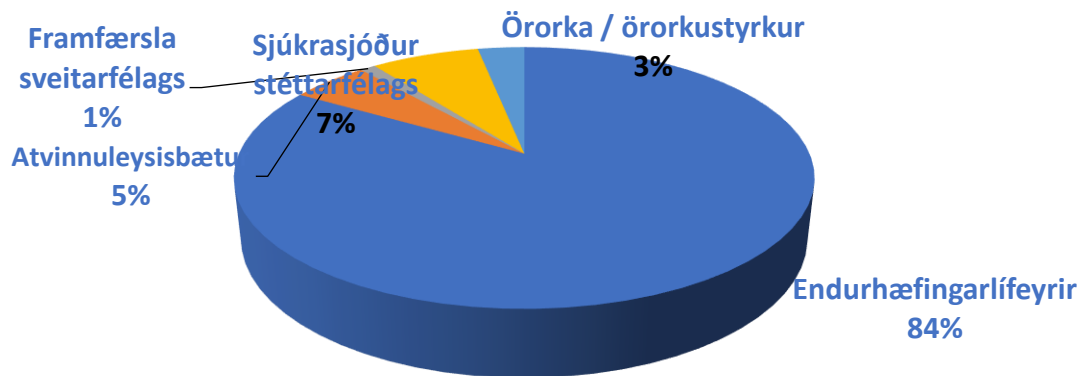
Við komu í starfsendurhæfingu höfðu flestir verið frá vinnu í 6-12 mánuði eða 31%, (34% 2020), 26% höfðu verið frá vinnu í 12-24 mánuði (26% 2020). Í 24-36 mánuði höfðu 7% notenda verið án atvinnu. 21% þátttakenda var vísað innan sex mánaða og þar af 4% innan þriggja mánaða (24% árið 2020 og 5% innan þriggja mánaða).

Ástæða tilvísunar:

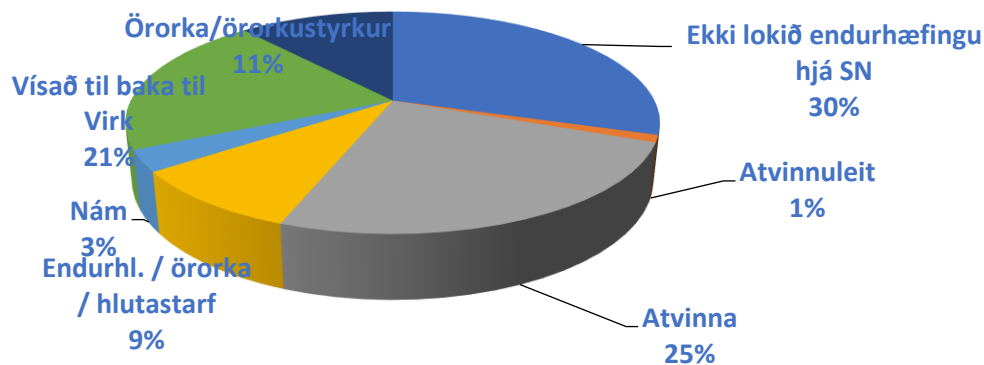
Líkt og undanfarin ár eru flestir þátttakendur að kljást við geðrænan vanda eða 62% þátttakenda (72% 2020), stoðkerfisvanda 16% (9% 2020) og 15% vegna annarra ástæðna (19% 2020).

Framfærsla á endurhæfingartímanum:

Flestir þátttakendur voru á endurhæfingarlífeyri eða 84%, á örorku 3%, með greiðslur frá sjúkrasjóði stéttarfélags 7% (3% árið 2020), með bætur frá Vinnumálastofnun 5% (voru 5% 20220) og 1% þátttakenda var með greiðslur frá sveitarfélagi (3% árið 2020).

Staðan í lok árs:

Í árslok höfðu 30% þátttakenda ekki lokið endurhæfingu (52% árið 2020). Í atvinnu voru 25% þátttakenda (17% 2020), 9% þátttakenda voru komnir í hlutastarf en voru áfram í endurhæfingu eða á örorku. Í nám voru 10 þátttakendur,3% (10% 2020). Á örorku voru 11% (2% 2020) og 21% (14% árið 2020) þátttakenda var vísað til baka til Virk.

Endurhæfingarpláss:

Endurhæfingarpláss	2021	2020
Mat á stöðu	11	28
Einstaklingsmiðuð starfsendurhæfing	114	164
Ráðgjöf og eftirfylgd	43	35
Námskeið	22	11
Starfsendurhæfing í dreyfbýli	0	4
Gæfuspor	6	0
Samtals:	196	242

Endurhæfingarpláss voru 196 á starfsárinu en voru 242 árið 2020.

Margir þátttakendur nýttu sér fleiri en eitt úrræði, 98 einstaklingar nýttu sér þjónustuna þar af 22 sem nýttu sér stakt námskeið.

Samantekt

Starfsárið 2021 einkenndist af hluta til af heimsfaraldrinum sem hafði viss áhrif á þjónustu og framboð úrræða. Starfsfólk SN leitaði nýrra leiða í þjónustu við notendur og aðlagði þjónustuna og efni að þeim aðstæðum sem upp komu hverju sinni. Þrátt fyrir þessar óvenjulegu aðstæður einkenndist starfsárið af krafti og vilja til að mæta áskorunum. Boðið var upp á þrjár megin endurhæfingarleiðir auk þess sem boðið var upp á styttri námskeið.

Þegar árangur af starfsendurhæfingu er skoðaður má sjá að hann er góður. Í árslok voru 28% þátttakenda komnir í vinnu eða nám sem er vel. Það er umhugsunarvert að sjá að 22% þátttakenda hafa verið frá vinnumarkaði lengur en 24 mánuði. Þessi hópur þarf oft á tíðum að tileinka sér nýja færni og ný viðhorf og hann þarf oft en ekki lengri endurhæfingartíma en hópurinn sem hefur verið frá vinnumarkaði í styttri tíma. Það er líka áhyggjuefni að í sumum tilfellum er verið að ljúka endurhæfingarferlinu fyrr en ráðgjafar SN telja tímabært, sérstaklega þegar þátttakendur eru komnir út í hlutastörf og þyrftu lengri stuðning í formi ráðgjafar og eftirfylgdar til að forða þeim frá bakslagi og að falla út af vinnumarkaði.

Meðalaldur þeirra sem voru í þjónustu SN árið 2021 var 34 ár. Hjá sumum þessara einstaklinga hafa veikindi verið langvarandi. Mikilvægt er því að mæta einstaklingunum þar sem þeir eru staddir og að þeir fái þann tíma í endurhæfingunni sem þeim er nauðsynlegur. Veita þarf heildræna endurhæfingu (líf, -sál, og félagslega). Þjónustukerfin þurfa að sýna þessu skilning og samþætta þjónustu en það er forsenda árangurs.

Í breyttum heimi verða menn að hugsa upp nýjar leiðir og endurskoða vinnulag. Ýmis sóknarfæri eru í starfs- og námstengdri endurhæfingu og mikilvægt er m.a. að byggja brýr á milli starfsendurhæfingar og atvinnulífsins, t.d. með vinnusamningum.

Mikilvægt er að aðlagast nýjum aðstæðum og tryggja öruggan rekstrargrundvöll til að vel megi takast.

Starfsfólk SN horfir björtum augum til framtíðar og hlakkar til að takast á við fjölbreytt og krefjandi verkefni, þróa og veita metnaðarfulla þjónustu þar sem þarfir þjónustuþega eru hafðar að leiðarljósi.

Að lokum þakka ég starfsfólki SN fyrir vel unnin störf, svo og þátttakendum og öðru samstarfsfólki fyrir ánægjulegt og árangursríkt samstarf.

Akureyri, 27. mars 2022

Jakobína Elva Káradóttir, framkvæmdastjóri

Nánari upplýsingar um Starfsendurhæfingu Norðurlands er að finna á vefsíðu SN;
<http://www.stn.is>